

ИНДИГИР УОТТАРА

Муома улууһун
общественной-политической хаһыата
indigir-uottara@yandex.ru

12+

Хаһыат 1953 сыллаахха олохтоммута
Сэрэдэбэ, субуотаба тахсар

2020 с. КУЛУН ТУТАР 28 КҮНЭ СУБУОТА № 25 (5555)

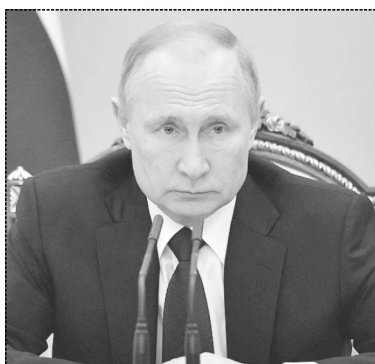
В Российской Федерации

ВЛАДИМИР ПУТИН ПОДПИСАЛ УКАЗ О НЕРАБОЧИХ ДНЯХ

Президент подписал указ «Об объявлении в Российской Федерации нерабочих дней». Цель — обеспечение санитарно-эпидемиологического благополучия населения.

Напомним, что 25 марта Владимир Путин выступил с обращением к гражданам, в котором сообщил о решении в связи с ситуацией с распространением коронавируса объявить следующую неделю нерабочей. По словам главы государства, это должно снизить скорость распространения болезни. «Самое безопасное сейчас — побыть дома», — сказал президент.

Согласно опубликованному на сайте Кремля указу, неделя с 30 марта по 3 апреля объявляется нерабочей с сохранением за работниками зарплаты. Указ не распространяется на сотрудников непрерывно действующих организаций; медицинских и аптечных организаций; организаций, обеспечивающих население продуктами питания и товарами первой необходимости; организаций, выполняющих

неотложные работы в условиях чрезвычайных обстоятельств, в иных случаях, ставящих под угрозу жизнь или нормальные жизненные условия населения; а также организаций, осуществляющих неотложные ремонтные и погрузочно-разгрузочные работы.

Федеральным органам власти поручено определить численность федеральных госслужащих, обеспечивающих с 30 марта по 3 апреля функционирование этих органов власти, а региональные власти и органы местного самоуправления должны определить в зависимости от санитарно-эпидемиологической обстановки численность государственных и муниципальных служащих, обеспечивающих в

указанные дни функционирование этих органов.

Отдельно прописана ситуация со СМИ: им необходимо определить численность работников, обеспечивающих с 30 марта по 3 апреля функционирование этих организаций, сообщает «Российская газета».

ЯСИА.

В республике

Айсен Николаев: Порядка 300 человек, побывавших в других странах, не дают о себе знать

Угрозу распространения коронавирусной инфекции в улусах республики могут создать лишь сами якутяне, прилетающие из-за границы. Из 2300 пассажиров, прилетевших в Якутию, половина отправилась в районы. Об этом

сообщил глава республики Айсен Николаев во время прямого эфира в социальных сетях, передает ЯСИА.

«В районах принимаются все меры, оперативные штабы созданы. Опасность появления коронавируса в улусах могут создать наши граждане, приезжающие из заграницы. Всего дней к нам республику приехали более 2300 наших жителей, из них лишь половина в Якутск, четверть — Мирный и Нерюнгри, оставшаяся четверть — в другие районы, причем, много среди них сельских. При этом, не всегда люди дают о себе информацию, откуда и куда они приехали, но это не их желание, а уже обязанность», —

проинформировал Айсен Николаев.

Он отметил, что как раз из-за приехавших из других стран эта болезнь может попасть в районы, в том числе села.

«Здесь нужно быть очень осторожными, у нас порядка 200-300 человек не дают о себе знать, их разыскивают органы внутренних дел, но хотелось бы, чтобы они скорее вышли на связь, самозаизолировались», — подчеркнул глава Якутии.

Айсен Николаев обратил внимание, что сейчас лучше отменить поездки не только в другие страны или регионы России, но и в районы республики. По его словам, человек, сам того не зная, может оказаться распространителем вируса, а в районах республики в большей степени живут люди старшего поколения — те, кому коронавирус представляет наибольшую угрозу.

ЯСИА.

СИРИ СИКСИГИНЭН

В. Путин үлэтэ суохтарга босуобуйа кээмэйн 12 тыһ. солк. дылы улаатыннарары эттэ. РФ Президент Владимир Путин үлэтэ суохтарга бэрлээр босуобуйаны хамнас алын кээмэйигэр дылы тэннииргэ эттэ — 12130 солк.

«Билигин, сорох категорияны киллэрбэккэ туран, үлэтэ суохтарга бэрлээр босуобуйа ыйга 8 тыһ. солк мунурданар. Хамнас алын кээмэйигэр тэннииргэ дин этти киллэрэбин, ол эбэтэр 12130 солк», — диэтэ Путин.

Норуоттар икки ардыларынаабы олимпийскай кэммитэт (МОК) 2021 сылга Токиога буолуохтаах сайынны Олимпийскай оонньуулары пандемиянан сибээстээн көһөрдө. Кэммитэт пресс-сулууспата иһитиннэрлэ дин ТАСС суруйар.

Токиотаабы сайынны Оонньуулар быйыл от ыйын 24 күнүттэн атырдыах ыйын 9 күнүгэр диэри ытыллыахтаахтара. Опуторуньукка Япония премьер-министр Синдзо Абэ уонна МОК президент Томас Бах телефонунан кэпсэтилэр. Премьер Олимпиаданы 2021 сылга көһөрөгө эттэ.

«Салайааччылар Токиога буолуохтаах Оонньуулар бу дьалхааннаах кэмгэ эрли үөскөтөр маяк буолан, олимпийскай Уот туннель түгүбэр сырдык уот буолан көстүөхтээбин эттилэр. Оон Уот Японияга хаалара ордук дин быһаардылар. Маны сэргэ күрэхтэни аата эмиз онунан хаалар буолла: Олимпийскай уонна Паралимпийскай Оонньуулар Токио-2020», — дин МОК релиһыгар суруллар.

Дьибэ олон үлээччилэр хамнастара сарбылла суохтаабын Ил Дархан быһа эфир кэмигэр эттэ дин, СИА иһитиннэрэр.

«Хамнаһы кыччаттарга ирдиир буоллахтарына, ити сыһа, үлэ инспекциятын ынырыаха наада. Өскөтүн үлэ тохтоон хаалар түбүлүтэ тахсар буоллабына — ол атын, манна даҕаны хамнас үс гыммыт иккититтэн кыраны төлүү суохтаахтар», — диэтэ баһылык.

Кини эбэн эппитинэн, сотору кэминэн бырабыталыстыба льготаларга уонна ипотека төлөбүргүр быһаары ылыахтаах.

«Өскөтүн киһи хамнастанар кыабын сүтэрэр, үлэтэ суох хаалар буоллабына, кини эмиз льготанан туһанын сөптөөх, ол иһин сударыстыба киниэхэ утары барар», — диэтэ Айсен Николаев.

Санатар эбит буоллаха, бас билииттэн тутулуга суох бары тэрилтэлэр «ыраактан» үлэлииргэ сүбэ ылбыттара. «Күн айы үлэлиир эрһинимнээхтэр «ыраактан» үлэлииргэ тута көстүлэр. Биһиэхэ билигин 80 тыһыынча киһи дьибэттэн үлэлиир», — дин эттэ Айсен Николаев. Кини «ыраактан» үлэлэһин уопуска буолбатабын, үлэлиир миэстэ эрэ уларыйарын өссө биһрдэ тоһоолоон бэлиттээтэ.

Россия наука уонна үрдүк үөрэххэ министри Валерий Фальков устудьуоннары кулун тутар 28 күнүттэн муус устар 5 күнүгэр диэри каникулга ытар туһунан дьаһайда. Дьаһал коронавирус инфекциятын тарбанытын утары сэрэтэр үлэни кытта сибээстээх, дин суруйар СИА ТАСС-ка сиксэнэн.

«РФ Наука уонна үрдүк үөрэххэ министрибэтин салалтатыгар киһирсэр үрдүк үөрэх кыһаларын салайааччыларыгар устудьуоннарга кулун тутар 28 күнүттэн — муус устар 5 күнүгэр диэри каникулу биллэрэргитигэр бирикээстибин», — дин суруллар докумунга.

Онтон министрибэбэ бас бэриммэт статустаах кыһаларга сүбэ быһытын тирирдиллэр.

СИА матырыйаалларынан.

В республике Дезинфицирующими средствами обеспечат району Якутии

При Министерстве ЖКХ республики действует ведомственный оперативный штаб по предупреждению распространения коронавирусной инфекции (COVID-19), сообщили ЯСИА в пресс-службе ведомства.

На основании приказа ведомства в ресурсоснабжающих предприятиях так же созданы оперативные штабы.

Министерство ЖКХ региона проводит ежедневный мониторинг по дезинфекции мест общего пользования в многоквартирных домах, проводимых УК и ТСЖ.

Напомним, что данная работа проводится на основании поручения оперативного штаба правительства республики по недопущению и предупреждению распространения коронавирусной инфекции.

Министр ЖКХ Дмитрий Садовников поручил оперативному штабу министерства усилить работу с муниципальными образованиями республики по проведению санитарных мероприятий в жилфонде.

По данным муниципальных образований на 26 марта, в республике из 8359 жилых домов продезинфицировано 5185 домов (62%). Задействовано 153 управляющие компании, муниципальными районами определены ответственные по дезинфекции жилых домов.

По поручению первого вице-преьера Алексея Колодезникова, АО «Водоканал» обеспечит производство и реализацию гипохлорита натрия для нужд муниципальных образований с последующей передачей в УК и ТСЖ для проведения обеззараживания общего имущества многоквартирных домов.

Определено наличие дополнительного запаса дезинфицирующих средств на

предприятиях коммунального комплекса республики: ГУП «ЖКХ РС(Я)» — 441 банки «Аквабриз», 4942 кг гипохлорита кальция, АО «Теплоэнергосервис» — 400 кг гипохлорита кальция.

Также определены операторы по реализации дезинфицирующих средств по зонам республики. В арктических районах оператором выступит ГУП «ЖКХ РС(Я)». Усть-Янский улус в зоне обслуживания АО «Теплоэнергосервис».

По поручению Минпреда республики в центральной, западной, восточной, южной зонах республики оператором определен ООО «Бигэ».

Операторы будут реализовывать дезинфицирующие средства по себестоимости.

Напоминаем, что по рекомендациям Роспотребнадзора республики, влажную уборку с применением дезсредств в многоквартирных домах необходимо проводить ежедневно.

Обработке должны подвергаться перила, поручни, дверные ручки, кнопки лифтов, домофона, двери и стенки лифтов. Два раза в неделю рекомендуется полностью мыть полы, двери, стены, батареи и т.д. Также УК и ТСЖ должны пройти инструктаж по технике безопасности по работе с хлорсодержащими препаратами.

Дмитрий Садовников призвал усилить общественный контроль за проведением дезинфекции в подъездах многоквартирных домов.

«Граждане должны проявить свою сознательность и ответственность в данном вопросе и требовать у своих управляющих организаций проводить данную работу», — отметил министр.

ЯСИА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРЕДОСТАВЛЕНИИ В АРЕНДУ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА

В соответствии со ст. 39.11 Земельного кодекса РФ МО «Момский район», информирует о возможном предоставлении в аренду следующего земельного участка:

Земельный участок из земель населенных пунктов, с разрешенным использованием: Ведение личного подсобного хозяйства на полевых участках, находящийся по адресу: Республика Саха (Якутия), Момский район, с. Тебюлях, местность Иньяли, участок «Уот сизбит», Кадастровый №14:17:040002:22, 19195 кв.м.

В течении 30 дней со дня публикации заинтересованные граждане вправе обратиться с заявлением о намерении участвовать в аукционе по продаже права на заключение договора аренды земельного участка.

Заявления подаются по адресу: Республика Саха (Якутия), Момский район, с. Хонуу, ул. Молодежная, д. 39, кабинет 6.

В заявлении необходимо указать: фамилию, имя, отчество, место жительства заявителя и реквизиты документа, удостоверяющего личность заявителя.

Дата окончания срока подачи заявлений 1 месяц с момента публикации.

Получить более подробную информацию можно по адресу: Республика Саха (Якутия), Момский район, с. Хонуу, ул. Молодежная, д. 39, кабинет 6. с 900 до 18-00, перерыв с 12-30 до 14-00.

В. В. КОРЯКИН, первый заместитель главы района.

ӨЙ ҮЛЭТИНЭН, САҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫНАН

Соторутааҕыта киин оройуон кытыы нэһилиэгин баһылыгын көрсө түһэн кэпсэтибит. Киһим дыялам табылынна диэн үөрбүтү сүрдээх, мин буоллабына киниэхэ үрдүкү салалтаттан үп-харчы үнкүрүбүт быһыылаах диэн таайбаранны да сатаабатым. Онтум баара, иһэ истээх буолла. Билэбит, дьобус нэһилиэк бас-көс дьонноро кыра кыһалҕа аайы хааһына харчытынан Дьокуускайга баран хатааһылаан кэлбэтэр. Эбиитин билигини уустук экономической-финансовай балаһыанһаа хас биир солкуобайы харыстаан, тэрилтэлэргитин холбоон, штаттаргытын сарбыйын диэн мэлиипэлээбэтэр эрэ. Оччотугар ким күүлэй тэбиэбэй, туох көдүүстээххэ сырыттын диэн добуочу кытаанах собуустук ыйыталлара ыраахтан кэлбэт. Баһылык Васильев хоруйа холку буолсу. Тоҕо диэ? Нэһилиэк сүөһү-сылгы баайа сыһыы мунуна да буолбатар, балай да элбэх эбит. Арай олору көрөр-истэр исписэлиһтер сааһырбыттар. Дьынэр, бэтэринээр, зоотехник үөрэҕин бүтэрээчилэр эрбии тийһинээбэр элбэхтэр да, хотонно-сыһыыга үлэттэн атын дьол суох диэчилэр аһыйахтар быһыылаах. Ол иһин кытыы нэһилиэк салайааччыга онук үлэһиттэри бэйэбит ыччаттарбытыттан үүннэрэн таһаарыахтаахпыт диэн сорокутаммыт. Дьэ уонна ДьТХА-гар сылдан ректор Иван Слепцовтуун тус сыаллаах миэстэлэри (целевые места) тырыыга-ылыыга хардарыга Сөбүлэн түһэрситтэр. Ити түмүгэр оскуолаҕа үөрэнээчилэргэ бу идэлэргэ туһайыыга үлэ күүһүрөөхтөөх, тыа сириттэн арааһа олохсуйар-үлэһиир санаалаах оҕолору билгэлээн тустаах предметтеринэн дьарыктааһын кэниэхтээх. Үлэ быйылгыттан сабалана эбит, туох барыта табылыннабына, инникитин нэһилиэк олохтоохторо бэтэринээр, о. д. а. исписэлиһтер сири сиксигинэн көрдүүр сүпсүлгэниһтэн босхолуохтара.

Бу кэпсэммити туомтуу байдахха, маньык түмүк оҕоруохха сөп. Ыччаты идэҕэ хабаатыннарарыга нэһилиэк, оройуон сайдыытыгар инники өттүгэр ханнык идэлэргэ наадыылар үөскөөхтөрүн, туох ханнык сана үлэлэр күөрэйиэхтэрин чуолкайдыырга муниципальной уорганнар эрдэттэн билгэлээһини (прогнозирование) ытыахтаахтар. Оччотугар били от ыйыгар хаар түспүтүнү соһуйан, ууга-уокка түһүллүбэт чуолкай.

Мантан силэстэнэн ыччаты идэҕэ, олоххо миэстэни булууга такайарга аныгы кэмнэ тугу гынаахха сөбүгэр тохтуохпут. Былыр да, быйыл да оскуола эдэр киһини бүгүһүнүн эрэ буолбакка, сарсыннынан олохторугар итиэхтээх-үөрэтиэхтээх диэн буоллабына, итиигэ уустуктар бааллара мэлдьэһилибэт. Үксүгэр, оҕо үлэлээбэт буолла, хара үлэ суоҕар кинини хайдах

иитиэххиний эһин диэннэри кулгаах сылайыар диэри истиллэр. Оттон тыа сиригэр оҕо сайынны үлэ лаабырдарын суох гыммыттары үлэни таптаабат ыччаты иитэргэ олук уурда диэн эмиэ баара мэлдьэһилибэт. Орто дойдуга туох барыта икки өрүттээх, онон бу үөһэ этилибит тыллар сүүс бырыһыан сөптөр эбэтэр сыһыналар дииртэн туттунар ордук. Кырдьык, үлэ диэн дьол уонна үлэлээтэххэ эрэ олох уйгута уһаарыллар. Ол гынан баран анардастыы хара илиһинэн, эт былчынынан үлэлээтэххэ эрэ сайдыы тосхойор диэр ХХI үйэҕэ хайдах да табыллыбата буолуо. Тэлгэһэбитигэр цифровой технология халҕаһалы аһынан кириэн турар, бэл диэтэр «сыппара экономика» диэн өйдөбүл бигэтик кириэ. Ол аага производствоҕа илии үлэтэ аһыйаан компьютернай технологияларынан солбулан, онорон таһаары улаатыахтаах. «Хара үлэ» дэнээччи кэмни-кэнэҕэс сүппэтэҕинэ, уон тарбах иһинэн эрэ аабылыннабына көнүлэ. Инникитин анаарааччылар быһаарыттарынан, кэлэр сүүрбэ сылга билигин баар сорох идэлэр суох буолуохтаахтар, киһи үлэтин компьютердар, роботтар, о. д. а. толоруохтаахтар. Омун собуу да буоллар, оннооҕор шахтердары өйдөөх массыналар солбуйуохтара дииллэр. Оттон атыһыта суох маһаһынар, офицана суох ресторанныр, уулусаа тулар ГАИ-лар тустарынан этэ да барыллыбат – кинилэри барыларын киһилэргэ көрүөхпүтүн сөп буолуоҕа. Биллэн турар, «киһи-киһи» хайысхалаах идэлэр хаалыахтара, ол курдук киһи-аймак баарын тухары учуутал, быраас, о. д. а. син-биир баар буолуохтара. Олору да уларыы син-биир таарыйыаҕа. Бэл диэтэр билигин даҕаны медицина салаатыгар түһээн да ылбата сана идэлэрбит биомедик, биогенетик, биоинженер эһин диэннэр үөскээтилэр. Учуутал үлэтин ис хоһооно уларыыа суоҕа да буоллар, сыппара технологиятынан дьарыктааһын баһыйыаҕа.

Кими да хомопот сыалтан ЛТО-ларга төһүүххэ. Кырдьык, оччотооҕу кэрдис кэмнэ киһи ыччаты итиигэ улахан туһалааҕа, төһөлөөх элбэх от оттоммутун, оҕурут аһа үүннэриллибитин архыып докумуоннара билэ сыттахтара. Аны оҕолор дьулуурдаах-дьаныардаах, тулуурдаах буолалларыгар уопсай сылы-соругу ситэргэ личность быһыытынан уһаарылынахтара. Хомойуох иһин, ол биримэ төһүүбэтти симэлийбитэ, онон ааспыт ахтылҕанынан олоху табыһаа суох. Ол оннугар сычча инникитин көрөн дьаһанары биримэ ирдиир. Мин санаахпар, киһили киһи буоларга сычча илии үлэтэ наада диэн сыһа собуу. Өй үлэтэ – эмиэ үлэ. Онон «үлэ» диэн

өйдөбүл лаппа уларыыахтаах, саһа бириэмэ ирдэбиллэригэр сөп түбэһиннэрэн. Олох сайдыытын кытта дьүөрэли хаамсан өй үлэтинэн дьарыктаны кэниэхтээх, холобур, ити этэр цифровой технологияларга. Бэрт боростуойу санааттахха, билигин дьыттэн тахсыбакка олон дьобурдаахтар, хорсуннар он-лайн бизнестээхтэр, дохуоттара улахан. Оҕолорго сыһыан эттэххэ, «Точка роста» киһинэ үөрэнэн араас мобильнай сыһарыылары оҕоруохтары, программалары айыахтары төһө баһарар сөп.

Оттон Муома ыччаттара бу хайысхаҕа кимиилээхтик кириэллэригэр кыахтар бааллар. Россияҕа, атын омук дойдуларыгар «MYTONA» хампаанһа суон сурахтаах, албан ааттаах. Ини-бии Ушницкайдар АйТи (IT) технологияҕа өрөспүүбүлүкэҕэ киһи туттар, холобур оностор саналы өйдөөх-санаалаах дьоннорунан ааттаналлар. Кинилэр өй үлэтинэн дьарыктанан хааһына харчы киллэрэллэр, элбэх үлэһити тутаннар хамнастыыллар, меценаттыыллар. Хампаанһаттан биһиги оҕолорбут аныгы технологиялары баһылыларыгар көмөлөһүн диэтэххэ, дьонун дьон үөрүүнэн сөбүлэниэхтэрэ турдаҕа. Толкуйдуохха.

Күн бүгүн өрөспүүбүлүкэҕэ АйТи (IT) салааҕа 1,5 тыһ. эрэ тахса киһи баар, ол да үрдүнэн Уһук Илинни уокурукка сыппара экспордыгар инники иһэбит. Манна Ушницкайдар, Арсен Томскай, о. д. а. өһөлөрө улахан. Аны түөрт-хас сыһынан АйТинэн дьарыктанааччы сүүрбэ тыһыһычча тийэрин курдук сорок турар. Онон илии үлэтэ сүттэ диэн суламмакка, аныгы кэм ирдэбилиһин өй үлэтинэн дьарыктанан олохпутун сайыннарыахтаахпыт, ыарахаттары чэпчэтиэхтээхпит, сатамматы сатыахтаахпыт.

...Инникитин ойуулаан көрөбүн. Хоту сытар Муоматтан АйТи салааҕа сана сулустар сандаара тахсыахтара. Оттон кулгаахпар хайдахтаах үлэһит дьонноруй бу муомалар диэн сөбүү-махтайыы иһиллэргэ дылы...

Афанасий ИВАНОВ.

Рекомендации по профилактике новой коронавирусной инфекции (COVID-19) среди работников

Работодателям рекомендуется обеспечить:

- при входе работников в организацию (предприятие) – возможность обработки рук кожными антисептиками, предназначенными для этих целей (в том числе с помощью установленных дозаторов), или дезинфицирующими салфетками с установлением контроля за соблюдением этой гигиенической процедуры;

- контроль температуры тела работников при входе работников в организацию (предприятие), и в течение рабочего дня (по показаниям), с применением аппаратов для измерения температуры тела бесконтактным или контактным способом (электронные, инфракрасные термометры, переносные тепловизоры) с обязательным отстранением от нахождения на рабочем месте лиц с повышенной температурой тела и с признаками инфекционного заболевания;

- контроль вызова работником врача для оказания первичной медицинской помощи заболевшему на дому;

- контроль соблюдения самоизоляции работников на дому на установленный срок (14 дней) при возвращении их из стран, где зарегистрированы случаи новой коронавирусной инфекции (COVID-19);

- информирование работников о необходимости соблюдения правил личной и общественной гигиены: режима регулярного мытья рук с мылом или обработки кожными антисептиками в течение всего рабочего дня, после каждого посещения туалета;

- качественную уборку помещений с применением дезинфицирующих средств вирулицидного действия, уделив особое внимание дезинфекции дверных ручек, выключателей, поручней, перил,

контактных поверхностей (столов и стульев работников, оргтехники), мест общего пользования (комнаты приема пищи, отдыха, туалетных комнат, комнаты и оборудования для занятия спортом и т.п.), во всех помещениях – с кратностью обработки каждые 2 часа;

- наличие в организации не менее чем пятидневного запаса дезинфицирующих средств для уборки помещений и обработки рук сотрудников, средств индивидуальной защиты органов дыхания на случай выявления лиц с признаками инфекционного заболевания (маски, респираторы);

- регулярное (каждые 2 часа) проветривание рабочих помещений;

- применение в рабочих помещениях бактерицидных ламп, рециркуляторов воздуха с целью регулярного обеззараживания воздуха (по возможности).

Рекомендуется ограничить:

- любые корпоративные мероприятия в коллективах, участие работников в иных массовых мероприятиях на период эпиднеблагополучия;

- направление сотрудников в командировки, особенно в зарубежные страны, где зарегистрированы случаи заболевания новой коронавирусной инфекцией (COVID-19);

- при планировании отпусков воздержаться от посещения стран, где регистрируются случаи заболевания новой коронавирусной инфекции (COVID-19).

В зависимости от условий питания работников рекомендовать:

При наличии столовой для питания работников:

- обеспечить использование посуды однократного применения с последующим

ее сбором, обеззараживанием и уничтожением в установленном порядке;

- при использовании посуды многократного применения – ее обработку желательно проводить на специализированных моечных машинах в соответствии с инструкцией по ее эксплуатации с применением режимов обработки, обеспечивающих дезинфекцию посуды и столовых приборов при температуре не ниже 65 градусов в течение 90 минут или ручным способом при той же температуре с применением дезинфицирующих средств в соответствии с требованиями санитарного законодательства.

При отсутствии столовой:

- запретить прием пищи на рабочих местах, пищу принимать только в специально отведенной комнате для приема пищи;

- при отсутствии комнаты для приема пищи, предусмотреть выделение помещения для этих целей с раковиной для мытья рук (подводкой горячей и холодной воды), обеспечив его ежедневную уборку с помощью дезинфицирующих средств.

При поступлении запроса из территориальных органов Федеральной службы по надзору в сфере защиты прав потребителей и благополучия человека незамедлительно представлять информацию о всех контактах заболевшего новой коронавирусной инфекцией (COVID-19) в связи с исполнением им трудовых функций, обеспечить проведение дезинфекции помещений, где находился заболевший.

Профкабинет центральной
улусной больницы.

О ПРИНЯТИИ МЕР ПО РЕЖИМУ ПОВЫШЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

Управление Пенсионного фонда РФ в г. Якутске (межрайонное) по Республике Саха (Якутия) во исполнение Указа Главы Республики Саха (Якутия) «О введении режима повышенной готовности на территории Республики Саха (Якутия) и мерах по противодействию распространению новой коронавирусной инфекции (2019-nCoV)» рекомендует:

1. Получать услуги, предоставляемые ПФР, в электронном виде используя Единый портал государственных и муниципальных услуг (www.gosuslugi.ru) (ЕПГУ) или Личный

кабинет гражданина на сайте ПФР pfrf.ru.

2. По вопросам, входящим в компетенцию ПФР, консультироваться у специалистов клиентской службы (на правах отдела) в Момском улусе (районе) по телефонам 8(41150)21380 и 21313. Режим работы ежедневно с понедельника по пятницу с 09 ч. 00 мин. до 18 ч. 00 мин. без перерыва. По ссылке: <http://www.pfrf.ru/branches/sakha/contacts/> доступны все телефоны горячих линий территориальных органов ПФР республики в районах и городе Якутске.

3. Воспользоваться услугой

предварительной записи для записи на прием в территориальный орган ПФР через Единый портал, а также через сайт ПФР, в том числе через Личный кабинет застрахованного лица.

4. Воспользоваться сервисом ПФР онлайн-консультации на сайте фонда: http://www.pfrf.ru/knopki/online_kons/.

Берегите свое здоровье и здоровье своих близких!

Клиентская служба (на правах
отдела) в Момском улусе
ГУ УПФР в г. Якутске
РС(Я)(МРУ).

Эцэрдэлибит!

Олус дин ытыктыр, кизн туттар киһибитин, кизн-холку майгылаах, дирин билиилээх-толкуйдаах, сатабыллаах коллегабытын **КРЫЛОВА Тамара Петровна**ны 65 саастаах үбүлүөйгүнэн ис сүрэхпитигэн эбэрдэлибит!

Эн үлэбэ-үөрэххэ ирдэбиллээх, араас дьону-сэргэни, тэрлэтэни кытта сыһыаны олохтуур дьобурдаах буоларын таһынан, аһыныгас санаалаах үтүө киһигин. Общественнай

үлэн түмүгэ ону бигэтик бигэргэтэр.

Убаастабыллаах **Тамара Петровна**, чэгиэн-чэбдик туруктаах, үөрэ-көтө, үлэли-хамсыы сырыт, санаабытын сатана, туппутун тупса, толкуйдаабытын туола турдун дин баҕа санаабыт бастынын бииргэ үлэлиир коллегаларын – Оҕо айар дьэтин коллектива тиздэр.

Бырабыталыстыба отчуоттуур бөлөбүн кытта Сайдыга бара сырыттаһына, отчуоту истээри аттыбар Ульяна Константиновна Терехова кэлэн олобутугар: «Хата, истибэт киһиэхэ көмөлөһүөбү» дин испэр үөрэ санаабытым. Ол олон эһил Бүлүүнү туоруур муоста Үөһээ Бүлүүнэн тутулларын, оччобуна Дьокуускайтан Сунтаарга тийэ массыынанан айаннаахха сөбүн эппипэр, Ульяна Константиновна:

– Оо, үчүгэйн! Оччобуна Сунтаарга барыам этэ, – диэбитигэр соһуйан:

– Бай, онно тобо бардын?

– Кыһыым Машенька онно олодор, сиэннэрбин көрүөм этэ.

– Хоту олодор кыһын дуо?

– Кини. Депутатскайга олон зоотехниктыр этэ.

– Хайдах эмискэ Сунтаарга көһөн хаалла?

– Кэргэнэ Иван Витальевич Константинов Сунтаар Күндээйитигэн төрттээх, кинини нэһилиэк баһылыгынан

талбытара. Ол иһин бардылар.

– Үчүгэй эбит, – дин сөбүлүүрбүн иһитиннэрэбин. – Сунтаар наһаа үчүгэй айылҕалаах сир. Алҕас биридэ онно тийэ сылдыбытым. Бээ-эрэ, Машенькан хас оҕолонно?

– Төрдүһүгэр олодор.

– Элбэх оҕолоох ийэ буолбут дии.

Инники оҕолоро улааттахтара?

– Улаатан. Ангелина үһүскэ үөрэнэр.

– Ок-сиэ! Ол да иһин биһиги кырдыар эбиппит, – диэбин. – Хаһан эрэ оскуолаба үөрэппит оҕо оҕо улаатан оскуолаба үөрэнэ сылдыар.

– Онтукан Мария Прокопьевна суруйбут «Хорооло Хоһуун» кинигэтигэр дакылаат суруйбут. Быйыл кини туһунан суруйан оскуолатыгар бастабыт. Иннэ гынан оскуолатыгар Нулгынэт дин ааттамыт.

– Үчүгэйн. Ол аайы Муома аата ааттанан эрдэбэ, – дин сөхпүппүн

иһитиннэрэбин.

– Онтукан өссө «Хорооло Хоһууну» мин эһэм нууччалы тылбаастаабыта диір үһү.

«Бу үчүгэйн. Георгий Ильич Терехов баара буоллар, истэн үөрүүч уонна Мария Прокопьевна атын үлэлэрин салгы тылбаастаах этэ», – дин испэр саныбын. Аныгы оҕолор билилэрэ-көрүүлэрэ элбэтин истэн сөбөбүн эрэ. Ол иһин Ульяна Константиновна оҕотун, сиэннэрин көрөөрү Сунтаардыр былааннаах эбит. Хор, олох сайдыта итинник түргэн, хаһан эрэ Бүлүүнү иккитэ паромунан туораан Сунтаарга тийбиттээбим, билигин массынаттан тахсыбакка айанныр кыах баар буоларыттан үөрэбин.

Григорий ФЕДОТОВ.

Бу интэриэһинэй

БЫЛЫРГЫ УЛАХАН ДЬАННАР УОННА СУТ ДЬЫЛЛАР

Былыр даһаны сахаба айылҕа олус угут эбэтэр хас да сыллаах сут дьыллара кэлэн ааспыттарын, саха былыргытын чинчийбит, үөрэппит Г. В. Попов суруйан хаалларбыттаах. Онно этиллэринэн, **17-ис үйэбэ** 1652 с. – Уоспа бастакы дьанна; 1659-1960 с.с. – Уоспа иккис дьанна; 1691 с. – Уоспа үһүс дьанна. **18-ыс үйэбэ** 1779-1791 с.с. – 12 сыллаах хааннаах сут; 1781 с. бастакы хара уоспа. **19-с үйэбэ** 1852 с. – Сүөһү кулгааба үлүйэр, туллан түһэр тымныы кыһын. 1859-1860 с.с. – Халын хаардаах кыһын; 1861-1870 с.с. – Тобус сыллаах кучу сут; 1868-1870 с.с. – Аатырбыт Боруон сута (Г. Майдель барон); 1873-1875 с.с. – Уоспа, элбэх киһи өлүүлээх; 1877 с. – Халлаантан үөн түспүт; 1882 с. – Уу сут; 1867 с. – Хара уоспа; 1884 с. – Хара уоспа.

XX үйэ. 1909-1916 с.с. – Сэттэ сыллаах кураан сут; 1912 с. – Куор эпидемията (Тааттаба элбэх киһи өлбүт); 1913 с. – Сылгы дьанна (Сотуун –

сибирскай язва); 1925 с. – Ыспаанка (грипп араана), элбэх оҕо өлбүт; 1927-1928 с.с. – Кураан сут; 1940-1942 с.с. – Уот кураан.

Итинник иэдээннээх сут да, дьан да сыллара саха киһитин санаатын самнарбатахтар. Өлүү да, алдырхай да таннары сатылыы турбуттар. XIX үйэбэ – 9 төгүл, XX – 40-ус сылга диэри – 6 төгүл. Онно эбии улуу уоттаах фашистскай Германия сэриитин иэдээнэ элбэх киһини мэһэстибитэ. Итиннэ барытыгар сүөһү дьанын эбэн эттэххэ, алдырхайдаах дьыллар кэлэн ааспыттар. Саха сирин барытын саба сүүрбүт итинник иэдээннэри биһиги өбүгэлэрбит хайдах тулуйан, туораан эстибэтэхтэрэ киһини сөхтөрөр. Былыргы дьылларга сахаларга социальнай харалта да, государственнай медицина да, ветеринария да дин сайда илик кэмнэрэ этилэр. Онно тэннэтэххэ, XXI үйэ сахалара сайдыылаах кэмнэ олон,

туохтан да санаалара түһө да, булгуруйуо да суохтаах. Саха киһитэ итиннээбэр буолуох эпидемиялары тулуйан, баччаба этэннэ кэллэбэ.

Билигин буола турар быһыыга-майгыга түмсүүлээх, бэйэ-бэйэбэ көмөлөөх буолуохха, оннооҕор буолуоҕу биһиги норуоптут тулуйан кэлбит эбит диэби баҕарылар.

Л. Г. СТЕПАНОВА,
краевед.

**ИНДИГИР
УОТТАРА**

Хаһыакка сурутун!

2020 сыл бастакы

анарыгар

Тэрлэтэлэргэ – 1320 солк.

Биридилээн дьонно – 660 солк.

Хаһыакка сурутуну Евдокия Ивановна Слепцова ыттар, эбэтэр редакцияба кэлэн суруйтарыахха сон.

ПРОГРАММА ПЕРЕДАЧ НВК "САХА"

ПОНЕДЕЛЬНИК 30/03

НВК САХА

06:00 - Кэл, олоҕ, сэхэргэниэх 6+
 09:00 - Новости 12+
 09:15 - Кэрэ кистэлэнэ 12+
 10:15 - Бастыҥ клип 6+
 10:30 - Телеуок Математика 6+
 10:45 - Телеуок Русский язык 6+
 11:00 - Новости 12+
 11:15 - Тыһынаах дорбоон 12+
 12:00 - Новости 12+
 12:15 - Кыайыы-75 12+
 12:30 - Телеуок Математика 6+
 12:45 - Телеуок Русский язык 6+
 13:00 - Санаа күүһэ 12+
 13:30 - Саха Сирэ-Якутия 12+
 14:00 - Телеуок Математика 6+
 14:15 - Телеуок Русский язык 6+
 14:30 - Телеуок Математика 6+
 14:45 - Телеуок Русский язык 6+
 15:00 - Новости 12+
 15:15 - Мультсериял 6+
 15:30 - Полярная звезда 6+
 15:45 - Актуальное интервью 12+
 16:00 - Новости 12+
 16:15 - Сахалыы киинэтэ көрүөбүҥ
 18:00 - Новости 12+
 18:15 - Лекторийум 12+
 19:00 - "Якутия"
 19:15 - Талбан 12+
 20:00 - "Ааспыт ааспат амтана" телесериял 12+
 20:30 - "Саха Сирэ"
 21:00 - Санаа күүһэ 12+
 21:45 - Сахалыы киинэтэ көрүөбүҥ. Кыгыл 12+
 23:30 - Кэнсиэр 12+
 00:00 - Новости 12+
 00:15 - Тыһынаах дорбоон 12+
 01:00 - "Ааспыт ааспат амтана" телесериял 12+
 01:30 - Санаа күүһэ 12+
 02:15 - Эл иитэ 12+
 03:00 - Хранители времени 12+
 03:30 - Талбан 12

ВТОРНИК 31/03

НВК САХА

06:00 - Сана күн-Новый день 6+
 09:00 - Новости 12+
 09:15 - Ачыгтар 12+
 10:15 - Бастыҥ клип 6+
 10:30 - Телеуок для 11 классов. Математика 6+
 10:45 - Телеуок для 11 классов. Русский язык 6+
 11:00 - Новости 12+
 11:15 - Талбан 12+
 12:00 - Новости 12+
 12:15 - Кыайыы-75 12+
 12:30 - Телеуок Математика 6+
 12:45 - Телеуок Русский язык 6+
 13:00 - Санаа күүһэ 12+
 13:30 - Саха Сирэ-Якутия 12+
 14:00 - Телеуок для 11 классов. Математика 6+
 14:15 - Телеуок Русский язык 6+
 14:30 - Телеуок Математика 6+
 14:45 - Телеуок Русский язык 6+
 15:00 - Новости 12+
 15:15 - Мультсериял 6+
 15:30 - Полярная звезда 6+
 15:45 - Актуальное интервью 12+
 16:00 - Новости 12+
 16:15 - Сахалыы киинэтэ көрүөбүҥ
 18:00 - Новости 12+
 18:15 - Аал-луук мас 12+
 19:00 - "Якутия"

19:15 - Талбан 12+
 20:00 - "Ааспыт ааспат амтана" телесериял 12+
 20:30 - "Саха Сирэ"
 21:00 - Санаа күүһэ 12+
 21:30 - Сахалыы киинэтэ көрүөбүҥ. Эрчим уонна Ким 12+
 23:15 - Кэнсиэр 12+
 00:00 - Новости 12+
 00:15 - Тыһынаах дорбоон 12+
 01:00 - "Ааспыт ааспат амтана" телесериял 12+
 01:30 - Санаа күүһэ 12+
 02:00 - Лекторийум 12+
 02:45 - Кыайыы-75 12+
 03:00 - Хранители времени 12+
 03:30 - Талбан 12+
 04:15 - Документальные фильмы с субтитрами 12+

СРЕДА 01/04

НВК САХА

06:00 - Сана күн-Новый день 6+
 09:00 - Новости 12+
 09:15 - Город женщин 12+
 10:15 - Бастыҥ клип 6+
 10:30 - Телеуок Математика 6+
 10:45 - Телеуок Русский язык 6+
 11:00 - Новости 12+
 11:15 - Талбан 12+
 12:00 - Новости 12+
 12:15 - Кыайыы-75 12+
 12:30 - Телеуок Математика 6+
 12:45 - Телеуок Русский язык 6+
 13:00 - Санаа күүһэ 12+
 13:30 - Саха Сирэ-Якутия 12+
 14:00 - Телеуок Математика 6+
 14:15 - Телеуок Русский язык 6+
 14:30 - Телеуок Математика 6+
 14:45 - Телеуок Русский язык 6+
 15:00 - Новости 12+
 15:15 - Мультсериял 6+
 15:30 - Полярная звезда 6+
 15:45 - Актуальное интервью 12+
 16:00 - Новости 12+
 16:15 - Сахалыы киинэтэ көрүөбүҥ
 18:00 - Новости 12+
 18:15 - Эл иитэ 12+
 19:00 - "Якутия"
 19:15 - Талбан 12+
 20:00 - "Ааспыт ааспат амтана" телесериял 12+
 20:30 - "Саха Сирэ"
 21:00 - Санаа күүһэ 12+
 21:30 - Сахалыы киинэтэ көрүөбүҥ. Кэскил-2 12+
 23:15 - Кэнсиэр 12+
 00:00 - Новости 12+
 00:15 - Тыһынаах дорбоон 12+
 01:00 - "Ааспыт ааспат амтана" телесериял 12+
 01:30 - Санаа күүһэ 12+
 02:00 - Охота и рыбалка в Якутии 12+
 02:30 - Дойдум дьоно 12+
 02:45 - Кыайыы-75 12+
 03:00 - Хранители времени 12+
 03:30 - Талбан 12+
 04:15 - Документальные фильмы с субтитрами 12+

ПЯТНИЦА 03/04

НВК САХА

06:00 - Сана күн-Новый день 6+
 09:00 - Новости 12+
 09:15 - Кэрэ кистэлэнэ 12+
 10:15 - Бастыҥ клип 6+
 10:30 - Телеуок Математика 6+
 10:45 - Телеуок Русский язык 6+
 11:00 - Новости 12+
 11:15 - Талбан 12+
 12:00 - Новости 12+
 12:15 - Кыайыы-75 12+
 12:30 - Телеуок Математика 6+
 12:45 - Телеуок Русский язык 6+
 13:00 - Санаа күүһэ 12+
 13:30 - Саха Сирэ-Якутия 12+
 14:00 - Телеуок Математика 6+
 14:15 - Телеуок Русский язык 6+
 14:30 - Телеуок Математика 6+
 14:45 - Телеуок Русский язык 6+
 15:00 - Новости 12+
 15:15 - Мультсериял 6+
 15:30 - Полярная звезда 6+
 15:45 - Актуальное интервью 12+
 16:00 - Новости 12+
 16:15 - Сахалыы киинэтэ көрүөбүҥ
 18:00 - Новости 12+
 18:15 - Полярная звезда 6+
 19:00 - "Якутия"
 19:15 - Талбан 12+
 20:00 - "Ааспыт ааспат амтана" телесериял 12+
 20:30 - "Саха Сирэ"
 21:00 - Санаа күүһэ 12+
 21:30 - Сахалыы киинэтэ көрүөбүҥ. Кэскил-3 12+
 23:15 - Кэнсиэр 12+
 00:00 - Новости 12+
 00:15 - Тыһынаах дорбоон 12+
 01:00 - "Ааспыт ааспат амтана" телесериял 12+
 01:30 - Санаа күүһэ 12+

02:00 - Полярная звезда 6+
 02:45 - Кыайыы-75 12+
 03:00 - Хранители времени 12+
 03:30 - Талбан 12+

СУББОТА 04/04

НВК САХА

06:00 - Геван 12+
 06:30 - Дойдум дьоно 12+
 06:45 - Репортаж 12+
 07:00 - Хранители времени 12+
 07:30 - Саха итэҕэлэ 12+
 08:00 - Кэл, олоҕ, сэхэргэниэх 6+
 09:00 - Новости 12+
 09:15 - Истин илдьит 6+
 09:45 - Бастыҥ клип 12+
 10:00 - "Олох түгэннэрэ" телесериял 12+
 12:00 - Новости 12+
 12:15 - "Олох түгэннэрэ" сериал 12+
 13:30 - Новости 12+
 13:45 - "Олох түгэннэрэ" сериал 12+
 14:30 - Истин илдьит 6+
 15:00 - Новости 12+
 15:15 - "Олох түгэннэрэ" сериал 12+
 16:00 - Новости 12+
 16:15 - "Олох түгэннэрэ" сериал 12+
 18:00 - Новости 12+
 18:15 - Дом мечты 12+
 18:45 - Спектакль "Покуда жива любовь" 12+
 20:30 - Кэнсиэр 6+
 22:00 - ТВ-спорт 12+
 00:00 - Новости 12+
 00:15 - Тыһынаах дорбоон 12+
 01:00 - Охота и рыбалка в Якутии 12+
 01:30 - Клевая рыбака 12+
 02:00 - Аал-луук мас 12+
 02:45 - Кыайыы-75 12+
 03:00 - Хранители времени 12+
 03:30 - Золотой фонд ТВ 12+
 04:15 - Документальные фильмы с субтитрами 12+

ВОСКРЕСЕНЬЕ 05/04

НВК САХА

06:00 - Геван 12+
 06:30 - Дойдум дьоно 12+
 06:45 - Репортаж 12+
 07:00 - Простые истины 12+
 07:30 - Хотугу сулус 6+
 08:00 - Кэл, олоҕ, сэхэргэниэх 6+
 09:00 - Новости 12+
 09:15 - Истин илдьит 6+
 09:45 - Саас кэлбитинэн! 6+
 10:00 - "Олох түгэннэрэ" телесериял 12+
 12:00 - Новости 12+
 12:15 - Дом мечты 12+
 12:45 - "Олох түгэннэрэ" сериал 12+
 13:30 - Новости 12+
 13:45 - "Олох түгэннэрэ" сериал 12+
 14:30 - Истин илдьит 6+
 15:00 - Новости 12+
 15:15 - "Олох түгэннэрэ" сериал 12+
 16:00 - Новости 12+
 16:15 - "Олох түгэннэрэ" сериал 12+
 18:00 - Новости 12+
 18:15 - Охота и рыбалка в Якутии 12+
 18:45 - "Марба" испэктээкил 12+
 20:30 - Кэнсиэр 6+
 22:00 - ТВ-спорт 12+
 00:00 - Новости 12+
 00:15 - Тыһынаах дорбоон 12+
 01:00 - Охота и рыбалка в Якутии 12+
 01:30 - Клевая рыбака 12+
 02:00 - Лекторийум 12+
 02:45 - Кыайыы-75 12+
 03:00 - Хранители времени 12+
 03:30 - Золотой фонд ТВ 12+
 04:15 - Документальные фильмы с субтитрами 12+

ЧЕТВЕРГ 02/04

НВК САХА

06:00 - Сана күн-Новый день 6+
 09:00 - Новости 12+
 09:15 - Готовим вкусно 12+
 10:15 - Бастыҥ клип 6+
 10:30 - Телеуок Математика 6+
 10:45 - Телеуок Русский язык 6+
 11:00 - Новости 12+
 11:15 - Талбан 12+
 12:00 - Новости 12+

Служба «01» предупредждает

**ПАМЯТКА О ПРОФИЛАКТИКЕ ГИБЕЛИ ДЕТЕЙ ОТ ПОЖАРОВ И НЕДОПУЩЕНИИ
ОСТАВЛЕНИЯ ДЕТЕЙ БЕЗ ПРИСМОТРА ВЗРОСЛЫХ**

Помогите сформировать у детей чувство опасности огня. Пусть они узнают об угрозе огня из ваших рассказов, предостережений и картинок, нежели из реальной жизни. Помните: вы ответственны за безопасность ваших детей.

Закрепляйте с детьми правила пожарной безопасности:

- Не играть со спичками!
- Не включать электроприборы, если взрослых нет дома!
- Не открывать дверцу печки!
- Нельзя бросать в огонь пустые баночки и флаконы от бытовых химических веществ, особенно аэрозоли!
- Не играть с бензином и другими горючими веществами!
- Никогда не прятаться при пожаре!
- Если в комнате огонь, нужно выбираться из нее на четвереньках и звать взрослых!

При пожаре звонить 101 или 112 (назвать свой адрес, телефон, фамилию и что горит).

Зачастую решающим фактором в возникновении пожара и гибели детей является отсутствие контроля со стороны взрослых. Родители оставляют детей одних без присмотра, кроме этого, уходя из дома, закрывают их на ключ, чем

исключают возможность для ребенка самостоятельно покинуть горящее помещение. Лучший способ предотвратить несчастные случаи с ребенком — не оставлять его без присмотра. Если это не всегда возможно, то родители заранее должны позаботиться о его безопасности.

Во-первых — спички, зажигалки и другие источники открытого огня должны храниться в недоступном для детей месте. Все, что ребенку нельзя трогать, должно быть физически для него недоступно.

Во-вторых — почаще ребенка контролировать, звонить и узнавать, чем он занимается. Необходимо организовать его досуг. Родители должны строго определить правила пользования бытовыми приборами: т.е. что и когда можно включать, а что без присутствия родителей включать и трогать нельзя.

В-третьих — объяснить своему ребенку, от чего может произойти пожар, и к каким серьезным последствиям он может привести. Также ребенок должен знать, что делать, если пожар все-таки произошел. Объясните детям, что прятаться ни в коем случае нельзя, а необходимо срочно покинуть горящее помещение, выйти на улицу в безопасное место и обязательно сообщить о пожаре в пожарную охрану, родителям или соседям.

Если, уходя, Вы оставили ваших детей одних в доме, пожалуйста:

- отключите все электроприборы;
- перекройте газовые краны;
- положите спички, зажигалки в недоступные для них места;
- попросите соседей присмотреть за детьми;
- периодически звоните домой;
- запишите и положите возле телефонного аппарата номер службы спасения «01»;
- объясните ребенку, что если в квартире или доме начнется пожар, ему нужно сразу выйти в коридор (на улицу или балкон) и позвать на помощь соседей.

Д.М. СЛЕПЦОВ,
главный государственный инспектор Момского района по пожарному надзору УНД и ПР ГУ МЧС России по РС (Я), младший лейтенант внутренней службы.

М.И. СТАРКОВА,
инструктор по противопожарной профилактике ОГПС РС (Я) № 22 по МО "Момский район" ГБУ РС (Я) «ГПС РС (Я)».

Муома хоһуун уола
Өлөксөөндүр Силэпсиэл,
Чысхааннаах тымныыга
Буурба-тыал быһынан
Өнүрүк куйааска,
Ардахха-саппааха,
Күнтэн күн, сылтан сыл
Хара тыаны хааманчын,
Үрдүк систэри бысталаан,
Үрэхтэри унуордаан,
Сылайары-элэйэри аахсыбакка
Байанайдаах булчут,
Сорсуннаах сонордүт,
Табаһыт бэрдэ буоланчын
Күннээх үрдүк халлаанга,
Чэгизн-чэбдик салгынна
Кылбаа манган хаар курдук
Айылбалаһын алтыһар
Аналгынан сылдыабын.

Н. Афанасьева.

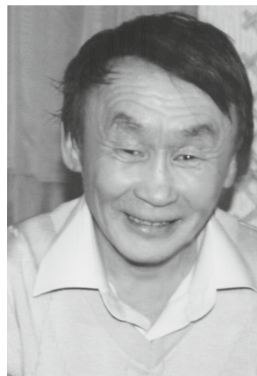
Б. дь. кулун тутар 28 күнүгэр тапталаах таайбыт, эйбэс эһэбит, үлэ бэтэрээнэ, СӨ тыатын хаһайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ **Слепцов Александр Николаевич** 65 сааһыгар ыарахан ыарыыттан соһуччу күн сириттэн барбыта 40 хонугун туолар.

Биһиги күндү киһибит 1954 с. Муома оройуонун Эһэлээх нэһилиэгэр төрөөбүтэ. 1972 с. Муома орто оскуолатын бүтэрэн, «Муома» соһуос

Кэриэстэбил

ӨРҮҮ СҮРЭХПИТИГЭР БААРГЫН...

Орто Дойдугаабы отделениетыгар табаһытынан үлэтин саҕалаабыта. 1973-1975 с.с. – Сэбиэскэй Аармыйа кэккэтигэр сулууспалаабыта, онтон кэлэн салгыы табаһыттаабыта. 1976-1979 с.с. Магадааннаабы тыа хаһайыстыбатын техникумугар бэтэринээр үөрэбин бүтэрэн, 1979-1993 с.с. Орто Дойдуга таба ыстаадатыгар босхоломмут биригэдьириинэн үлэлээбитэ. 1993-2014 с.с. «Чолой» ыстаадатыгар старшай табаһыттаабыта.

2014 с. алтынныыга Дьокуускайга сылдьан ыараханньык ыалдыбытын соһуччу билбитэ. Ол кэмнэ кинини тулалыыр дьон, табаарыстара күүс-көмө буолан, эрэлин сүтэрбэккэ, эр санааланан, бэйэтигэр итэҕэйэн өр кэмнэ олорто.

«Миигин хайаларым, айылжам эмтиэхтэрэм» диэн бигэ эрэллээбэ уонна кэнники кэмнэрин айылбалаһын алтыспыта. 2018-2020 с.с. Улахан Чыыстай нэһилиэгин «Нэгэин» уонна «Саркичан» таба

ыстаадаларыгар үлэлээбитэ, эдэр табаһыттарга наставниктаабыта.

Диринник таптыыр, күндүтүк саныыр чугас киһибит биһиги өйбүтүгэр, сүрэхпитигэр-санаабытыгар умнуллубат үтүө эрэ өйдөбүллэри хаалларда. Кини олоһун олоҕо, үлэлээбит үтүмэн үлэтэ биһиги дьэ кэргэннэ, бар дьонугар-сэргэтигэр, аймак-билэ дьонугар үтүө сизэрдээх сыһыан тыыннаах холобура,

өлбөт-сүпсэт мэнэ бэлиэ буолан үйэ-саас тухары хаалыаба.

Тиһэх суолугар атаарарга биһиэхэ күүс-көмө, өйөбүл буолбут биир дойдулаахтарбытыгар, Дьокуускай куоракка баар табаарыстарыгар улахан махталбытын тиэрдэбит. Чэгизн-чэбдик, доруобай буолун!

**Бырааттара, кийиниттэрэ,
балтылара, күтүөттэрэ,
кинилэр оҕолоро.**

ДОБОРБУТ КЭРИЭҢИГЭР

Истин табаарыспыт, күндү доборбут Муома улууһун олохтооҕо **Слепцов Александр Николаевич** бу сыл олунньу 18 күнүгэр биһиги кэккэбиттэн ыараханньк ыалдьан хомолтолоохтук олохтон туораабытын курутуу аһиттибит.

Биһиги Саха сириттэн 1976-1980 с.с. Магадааннаабы тыа хаһаайыстыбатын техникумугар үөрэмиппит. Саха сириттэн үөрэнэ кэлбит студент оҕолор биһиргэ түмсүммит «Союз северян» диян ааттаах түмсүүнэн бары алтыһан үөрэнэр сылларбыт ааспыта. Техникумна буолар араас спортивной күрэхтэргэ, кэнсиэрдэргэ бары көхтөөхтүк кыттар этибит. Ити ытыллар тэрээһиннэргэ Сашабыт салайааччы быһытынан барыбытын түмэн, илэн-саҕалаан тэрийсэрэ. Сашабыт сыгы-хотуу буолан, кэпсээн-ипсээн, сүүрэн-көтөн, биһиги бэлэмнэ сылдьар этибит. Магадан пединститутун студентнара биһиэхэ кэллэлэрэ уонна Гадыа диян сиргэ землячествоҕа ыалдьыттаан бараллара.

Кэлин 2009 сылга, Сашабыт 55 сааһын туолар үөрүүлээх юбилейгар

ыныран, бэрт үчүгэй көрсүһүүнү тэрийбитигэр, 30 сылбытын таарыччы бэлиэтэбиппит. Эдэр сааспытын санаһан, үөрэммит кэммитин ахтыһан, ир-хоро кэпсээн аасыппыт, ол иһин биһиргэ алтыспыт доборбутугар махтанабыт. Кини сырдык мөссүөнүн, добордуу истиһи-иһирэх сыһанын өрүүтүн ахта-саныы сылдьаахпыт.

Сашабыт үтүө-көнө майгылааҕа, наһаа сэмэй этэ, ол иһин элбэх добортордооҕо, үлэһит бэрдэ, бастын табаһыт, специалист этэ.

Доборбут барахсан, быдан дьылларга бырастыы, буорун чэпчээтин, дойдугар холкутук утуу.

Бары-аймах билэ дьонноругар дириң кутурҕаммытын тиэрдэбит.

**Доботторо Зина Селезнёва,
Любовь Оконешникова, Жармена
Корнилова, Мария Алексеева,
Мария Тимофеева, Н. Афанасьева,
Северина Соконова,
Тамара Винокурова,
Ирина Гермогенова-Мельникова.**

Дьокуускай.

БЛАГОДАРНОСТЬ

Выражаем огромную благодарность родным, друзьям, коллегам, коллективу Момской СОШ за помощь, оказанную в наши трудные дни в связи с утратой горячо любимой матери, бабушки, тети ветерана здравоохранения **Громовой Мариты Никитичны.**

Желаем вам крепкого здоровья, счастья, благополучия.

Сыновья Андрей, Алексей Громовы, родные.

Күндү дьүөгөбит, ытыктыр киһибит **ГРОМОВА Марита Никитична** уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан оҕолоругар Андрейга, Алексейга, сиэннэригэр, бары чугас дьонугар дириң кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ылар сүтүккүтүн тэһнэ үллэстэбит.

**Л. Г. Степанова, В. К. Сутакова,
Р. П. Былбанаева.**

«Төбүлэх национальнай нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, нэһилиэк депутаттарын Сэбиэтэ, нэһилиэк олохтоохторо өр сылларга Төбүлэх отделениетыгар ыаннькыттаабыт

КОРЯКИНА

Акулина Иннокентьевна

ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан оҕолоругар уонна чугас дьонноругар дириң кутурҕаммытын тиэрдэллэр.

Коллектив ГБУ РС(Я) «Момская ЦРБ» выражает соболезнование сыновьям Андрею Анатольевичу, Алексею Анатольевичу, внукам, родным и близким по поводу кончины после продолжительной тяжелой болезни матери, бабушки, ветерана труда и здравоохранения **ГРОМОВОЙ Мариты Никитичны.**

Светлая память о нашей коллеге навсегда останется в наших сердцах.

Күндү чугас киһибит, эбэбит, үлэ, спорт, сцена бэтэрээнэ

КОРЯКИНА Акулина Иннокентьевна

ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан кыыһыгар Надыаҕа, уолугар Павелга, сиэннэригэр, аймах дьонугар дириң кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ылар аһыгытын тэһнэ үллэстэбит.

Хонууттан Борисовтар дьэ кэргэттэрэ.

Администрация МО «Момский национальный наслег» выражает глубокое соболезнование жене Нине Дмитриевне, детям, внукам и всем родным и близким по поводу безвременной кончины горячо любимого мужа, отца, дедушки, почетного гражданина МО «Момский национальный наслег»

НЕМЫХ Николая Николаевича.

Разделяем вашу невосполнимую утрату. Крепитесь, скорбим вместе с вами.

Память о хорошем человеке навсегда останется в наших сердцах.

Администрация МО «Момский национальный наслег» и наследный Совет депутатов выражают глубокое соболезнование депутату Громову Алексею Анатольевичу и всем родным и близким по поводу безвременной кончины горячо любимой матери, бабушки, отличника здравоохранения, ветерана труда

ГРОМОВОЙ Мариты Никитичны.

Крепитесь, скорбим вместе с вами.

Ытыктыр эдьийим, эмп үлэтин бэтэрээнэ, күндү ийэ, эйбэс эбэ

ГРОМОВА Марита Никитична

уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан оҕолоругар Андрейга, Алексеега, кини дьэ кэргэнигэр, бары сиэннэригэр, аймахтарыгар дириң кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ылар аһыгытын тэһнэ үллэстэбит.

В. П. Данилова, кини дьэ кэргэнэ.

Муома оройуоннаабы 22 №-дээх баһаарынай чаас кэлэктибэ Громов Алексей Анатольевичка, дьэ кэргэнигэр, убайыгар Андрей Анатольевичка, оҕолоругар таптыр ийэлэрэ, эйбэс эбэлэрэ эмп үлэтин бэтэрээнэ

ГРОМОВА Марита Никитична

уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан дириң кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ылар аһыгытын тэһнэ үллэстэбит.

Күндү санаспытыгар Федорова Любовь Николаевнаҕа, чугас дьонугар таптыр эдьийдэрэ

ГРОМОВА Марита Никитична

уһуннук, ыараханньк ыалдьан олохтон барбытынан дириң кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ылар сүтүккүтүн тэһнэ үллэстэбит.

Федоровтар, Добрыниннар.

Күндү дьоммутугар Кылаана Егоровнаҕа, оҕолоругар Коляҕа, Люцияҕа, Владикка, Егороҕа, Айыһаҕа, бары сиэннэригэр күндү кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ биһиги таптыр ырааппыт, убайым

СЛЕПЦОВ Василий Васильевич

б. дь. кулун тутар 18 күнүгэр уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан дириң кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ылар аһыгытын тэһнэ үллэстэбит. Кытаатан тулуйа сатаан.

Күндү киһибит туһунан сырдык өйдөбүл биһиги сүрэхпитигэр куруук тыһнаах буолуо.

Ыһиргэ төрөөбүттэрэ убайдара Валера,

Володя, санаһтара Антонина, Акулина,

эдьийэ Галина, күтүөтэ Николай,

балта Валерия уонна кинилэр оҕолоро.

Тэрийэччи: СӨ
Бырабытталыстыбата,
"Сахабэчээт" СӨ Судаарыс-
тыбаннай автономнай тэригэтэ.
Таһаарааччы: "Сахабэчээт" СӨ
Судаарыстыбаннай автономнай
тэригэтэ.
677000, Дьокуускай к.
Орджоникидзе уул., 31 №-рэ, 124 каб.,
тел./факс: 8(4112)343917.
e-mail: sakhapechat@mail.ru
Генеральнай дириктэр
э.т. В.И. СЫРОМЯТНИКОВ.

Сибээс эйгэтин информационнай
технологияҕа уонна маассабай
коммуникацияҕа надзорун
федеральнай структуратын Саха
сиринээҥи бырабыланынатын
20.06.2019 с. бэриллибит
сидиэлэтистибэтин
ПИ № ТУ 14-00520

Кылаабынай редактор
э.т. Г. М. ФЕДОТОВ.

Хаһыат нэдиэлэҕэ иккитэ таһсар.
Редакцияҕа кирибит суруктар
төнүбэттэр.

Матырыйаалга ахтыллар чакчылар иһин
эпиэтинэн сурук ааптара сүгэр.

Ааптар суругар этиллэр санаа
хаһыат тутуһар хайысхатыттан
атын буолуон сөп.

Ыһиргиллэр, рекламалар
ис хоһоонноругар эпиэтинэн
туһаах киһи сүгэр.

® Реклама быһытынан бэчээттэнэр.

Хаһыат 25 №-гэр 16 ч. илин баттанна,
17 ч. график быһытынан бэчээккэ бэрилиннэ.
Компьютернай талыта, верстката оройуоннаабы
«Индибир уоттара» хаһыат редакциянай-
полиграфической комплекса оҕоһулан
бэчээттэннэ.

Редакция, типография, таһаарааччы аадырыһа:
Муома улууһа, Хонуу сэл., кап. Елкин уул. 4 №-рэ.
Кээмэйэ 1 усул. бэч. л. Тиража 360.
Сыаната дуоһагар быһытынан.
Телефоннара: 8(41150)2-10-21.
Электроннай почта: indigir-uottara@yandex.ru